

Bu, bir yaz çiyyənin hekayətidir...

Əbədi məhəbbətin, Vətən eşqinin rəmzinə çevrilən bir gülün...

Gözəllikdə bir-biri ilə yarışan çiçəklər arasından zərifiyi, əsrarəngiz görünüşü ilə seçilən, hey-rətlər yaradan möcüzəvi bitkinin...

Təbiətin hicran tişəsi ilə yonduğu heykəlinin...

Bir xalqın torpaq həsrətini, yurd nisgəlinin, el-oba özlərinin simvoluna çevrilən xarıbülbülün hekayəti...

O xarıbülbül ki, Vətənin torpağı, havası, suyu olmadan yaşaya bilmir...

Qərib ellərdə kök sala, boy ata, Günəşə boylana bilmir...

Qəlbini xar atəşi qovurur, göz yaşları içərisində köksündə əbədi uyumuş bülbülə sevgi nəğməsi deyir, içdiyini əhdi-peymanə sədaqətin təntənəsinə nümayiş etdirir...

Onilliklər boyu Şuşasız, Ağdamsız, Laçınsız, Kəlbəcərsiz... Qarabağsız əzab çəkən, torpaq həsrəti çəkən yüz minlərlə soydaşımız da Xarıbülbülə çevrildi...

Yaşadığı didərginlik günlərində bir dəfə də olsun ürəkəndən şadlanma, gülə, sevinmə bilmədilər... Vətən özləmi ilə göz yaşları tökdülər... Bu dünyadan köçəndə də dillərindəki söz "Ana yurd" oldu... Və elə ürəklərində yaşatdıqları torpaq sevgisinin gücü, inamı ilə də yenidən o torpaqlara qaçırdılar, özəlirkinə qovuşdular...

Yenidən Cıdır düzündə həyata qayıtarlın, Qarabağdan dünyaya mədəniyyət ismarığı verən "Xarıbülbül" Musiqi Festivalı isə milli ruhumuzun dirçəlişinin göstəricisi oldu.

Bir bahar günü

1989-cu il, düz 35 il əvvəlın may ayı idi...

Günəşin zərrin şəfəqləri ələmi nura boyadı, gül-çiyyənin üzərindəki jəlinin inci kimi parladı, bülbüllərin şən cəh-cəhlərinin dünyanı başına götürdüyü bir yaz səhərində Ağdamın Gülablı kəndində təntənə qurulmuşdu...

Şuşanın, Qarabağın, ümumilikdə Vətənin rəmzi sayılan gülün adını daşıyan "Xarıbülbül" Musiqi Festivalı ilk dəfə bu yurdda keçirildi. Həmin vaxt festival məşhur xanəndə, pedaqoq, Xalq artisti Seyid Şuşinskiyin 100 illik yubileyi ilə əlaqədar Gülablı kəndində başlayıb, Şuşada davam etmiş və Ağdamda yekun konsertlə başa çatmışdı...

İlk "Xarıbülbül" Festivalının Ağdamın bu kəndində keçirilməsi təsadüfi deyildi, çünki bu gül həm də yamaşıl, al-əlvan çiçəklər, sulardan da gül ətri gələn Gülablı dağlarında bitirdi.

Görkəmli şair Mirvarid Dilbazi də şeirində məhz Gülablıda rast gəldiyi xarıbülbülü vəsf edirdi...

*Çox gözəlməm sorağında,
Doğma vətən torpağında,
Gülablının yaylağında
Tapdım səni, xarıbülbül...*

...Beləcə, Ağdamın cənnətməkan kəndində uğurlu təməli qoyulan və şöhrət dünyaya yayılan "Xarıbülbül" Musiqi Festivalı ənənəvi olaraq Qarabağda keçirilməyə başlandı.

Ötən 35 il ərzində bu festival keşməkeşli dövrlərdən adlayır, uzun illər şad günlərinin yerini ağır-acılı zamanlar tutur, amma bu gün artıq "Xarıbülbül" Şuşada, Qarabağda, haqq etdiyi zirvədədir.

Vətən müharibəsindəki tarixi zəfərimizdən sonra festival yenidən vətəni Şuşaya qayıtdı.

Gülablıdan Cıdır düzünə və bütün dünyaya

Ağdamdan başlayıb Şuşa və Laçınadək zəfər yolu keçən "Xarıbülbül" Beynəlxalq Musiqi Festivalı artıq global mədəniyyət carçısına çevrilib

Tarixi ənənə bərpa edildi

"Xarıbülbül" festivalı 1990-cı ildə beynəlxalq status alıb. Qarabağ münəqqəsinin başlaması ilə əlaqədar əsas konsertlər Ağdamda təşkil edilib. Festivalın bir sıra konsertləri Ağcabədi və Bərdədə təşkil olunub.

Şuşanın işğal altına düşməsinə görə 2021-ci il mayın 12-nə qədər "Xarıbülbül" də doğma diyarından didərgin düşüb.

Azadlığımızdan dərhal sonra qədim şəhərimiz Şuşa Prezident İlham Əliyev tərəfindən mədəniyyət paytaxtı elan edildi. 2021-ci il mayın 7-də imzalanan sərəncamla Şuşa şəhərinin tarixi görkəminin bərpası, əvvəlki şöhrətinin özüne qaytarılması və ənənəvi dolğun mədəni həyatına qovuşması, eləcə də Azərbaycanın çoxəsrlik zəngin mədəniyyətinin, memarlıq və şəhərsalma sənətinin parlaq incisi kimi beynəlxalq aləmdə təbliği başlıca məqsədlər kimi müəyyən olundu.

Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi altında Heydər Əliyev Fondu qala şəhərimizdə vandal düşmənlər tərəfindən dağıdılan, Azərbaycan xalqının milli sərəvəti olan tarixi, dini, mədəni abidələrin bərpasını aparır. Eyni zamanda fond tərəfindən qədim şəhərimizdə var olan tarixi-mədəni ənənələrimiz müvəffəqiyyətlə bərpa edilir ki, bunlardan birincisi 2021-ci il mayın 12-də

Şuşada, Cıdır düzündə təşkil olunan möhtəşəm "Xarıbülbül" Musiqi Festivalı oldu.

Onilliklərin ardından yenidən öz yurdunda keçirilən festivalın açılışdakı çıxışında Prezident İlham Əliyev söylədi ki, biz bu gözəl ənənəni bərpa etdik və bundan sonra "Xarıbülbül" festivalı Şuşada hər il keçiriləcək. Builki festival Azərbaycanda yaşayan xalqların nümayəndələrini əhatə edir. Bugünkü festivalda ölkəmizdə yaşayan müxtəlif xalqların nümayəndələri festivalın təşkilatçısı olan Heydər Əliyev Fonduna mən vermmişdim, çünki Vətən müharibəsindən Azərbaycanı qoruyan bütün xalqların böyük payı vardır. Vətən müharibəsi bir daha onu göstərdi ki, Azərbaycanda bütün xalqlar dostluq, qardaşlıq, həmrəylik şəraitində yaşayırlar və bu 44 günlük müharibə bir daha onu göstərdi ki, ölkəmizdə milli birlik, milli həmrəylik vardır".

Möhtəşəmlik...

Şuşa şəhərinin 270 illiyinə təsadüf edən V "Xarıbülbül" Beynəlxalq Folklor Festivalı 2022-ci il may ayının 12-14-də keçirilib. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın açılışında iştirak etdikləri festivala xarici ölkələrdən müxtəlif folklor üslublarında çıxış edən musiqiçilər, rəqs kollektivləri, həmçinin Azərbaycan

canın müxtəlif regionlarından folklor kollektivləri qatılıblar.

Ötən ilki "Xarıbülbül" Musiqi Festivalı Qarabağın baş tacı Şuşada Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illiyi ərəfəsində təşkil olundu. 9-11 may tarixlərində keçirilən festivalda Azərbaycanla yanaşı, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Macarıstan, Moldova Respublikasının Qaqauziya Muxtar Ərazi Qurumu (Qaqauz Yeri), Özbəkistan, eləcə də Özbəkistanın Qaraqalpaqstan Muxtar Respublikası, Rusiya Federasiyasının Altay, Xakasiya, Saxa (Yakutiya), Tatarstan, Tıva respublikaları, Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti, Türkiyə, Türkmənistan nümayəndələri təmsil olundular. Bu festival TÜRKSOY-a daxil olan dövlətlər, regionun türkdilli ölkələri və xalqlarının yaradıcı kollektivlərinin iştirakı ilə əlaqədar oldu.

Festival çərçivəsində Mehmandarovların malikanə kompleksində Ulu Öndər Heydər Əliyevə həsr olunan "Ümummilli Lider Heydər Əliyev - sevimli mahnılar" adlı konsert proqramı keçirildi. "Xarıbülbül" festivalının qonaqları Şuşadakı Yaradıcılıq Mərkəzinin ekspozisiya salonunda Ulu Öndərin 100 illik yubileyi çərçivəsində "Heydər Əliyev və Qarabağ" sərəgisi ilə tanış oldular, eyni zamanda Şuşa şəhərində Ümummilli Liderin anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə nümayiş olunan "İz" adlı sənədli filmə tamaşa etdilər.

"Xarıbülbül" Beynəlxalq Musiqi Festivalının ikinci günü Şuşada Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi ilə əlaqədar atəşfəşanlıq təşkil edildi.

Azərbaycan ruhu

Bu il 11-13 may tarixlərində keçirilən "Xarıbülbül" Musiqi Festivalının isə bir ayrı təmtərağı oldu. Bu festival həm də illərin həsrətindən sonra əbədi olaraq doğma yurdlarına dönmə şuşalıların qayıdış xoşbəxtliyi yaşadıqları möhtəşəm məqamla üst-üstə düşdü. Qarabağın büllür qəsirində bayram bayrama qarışdı, sevinc göz yaşları selə döndü... Xarıbülbül həsrəti birdəfəlik bitdi.

Şuşalılar düz 28 il boyu bu günləri görməyin həsrəti ilə yaşayırdılar. Doğma torpaqlarına qədəm basmaları, Vətənlə xoşbəxt çağlarına qovuşmaları üçün ol açılış Tanrıya dualar etmişdilər.

2020-ci il noyabrın 8-i şuşalıların dirliyi, 2024-cü il mayın 10-u qayıdış günü kimi Azərbaycan tarixinə parlaq həflərlə yazıldı. Şuşalıların doğma şəhərlərinə qovuşduqları bir zamanda "Xarıbülbül" festivalının keçirilməsi ilə həm də bir daha bu qədim yurdu özəli sahiblərinin qayıtmasının, mədəni, mənəvi ruhunun dirçəldilməsinin müjdəsi dünyaya çatdırıldı.

"Dünya Şuşa şəhərinin dirçəldilməsi istiqamətində növbəti addım atılmışdır, ilk sakinlər uzun

fasildən sonra öz doğma şəhərinə qayıdıb burada məskunlaşmışlar. Şuşanın tarixi simasının bərpası istiqamətində fəal işlər gedir. Şuşa, sözün əsl mənasında, dirçəlir", - deyərək VII "Xarıbülbül" festivalında bu tarixi günlərin əhəmiyyətini dilə gətirən Prezident İlham Əliyev söylədi ki, işğala baxmayaraq, Şuşa öz ruhunu - Azərbaycan ruhunu qoruyub saxlaya bildi.

Dövlət başçısı onu da əlavə etdi ki, Şuşaya gələn hər bir insan əyani şəkildə görür ki, burada Azərbaycan ruhu var. Şuşa işğal, əsarət dövründə oymulmuş və biz - Azərbaycan xalqının nümayəndələri Şuşaya qayıtmalı idik: "Qan tökrək, şəhidlər verərək, - Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin, - Şuşanın azad edilməsi, şəhər döyüşləri nəticəsində azad edilməsi tariximizin parlaq səhifəsidir".

"Səsin gəlsin, xarıbülbül"

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirak etdikləri VII "Xarıbülbül" Beynəlxalq Musiqi Festivalı və "Şuşa - islam dünyasının mədəniyyət paytaxtı 2024" ilinin açılış mərasimindəki konsertdə "Xarıbülbül"ün bütün iştirakçıların yer aldığı açılış kompozisiyasının müşayiəti ilə 27 Qarabağ atından ibarət süvari dəstə ICESCO-ya üzv ölkələrin bayraqları ilə Cıdır düzünə daxil oldu.

Qeyd edək ki, Şuşa şəhəri 2024-cü il üçün islam dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan olunub. Prezident İlham Əliyev ötən ilin noyabrında bununla bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Bu ilki festivalın iştirakçıları arasında həm də ICESCO-ya üzv ölkələrdən ifaçılar və yaradıcı kollektivlər yer aldı. Möhtəşəm mədəniyyət hadisəsinə çevrilən "Xarıbülbül" Beynəlxalq Musiqi Festivalında Azərbaycanla yanaşı, Birleşmiş Ərəb Əmirlikləri, İndoneziya, İran, Qazaxıstan, Qətər, Qvineya, Mərakeş, Özbəkistan, Türkiyə də təmsil olundu. Açılış konsertində müxtəlif ölkələrdən məşhur ifaçılar çıxış etdilər. Azərbaycanın Xalq artistləri Arif Babayev, Polad Bülbüloğlu, Zeynəb Xanlarovanın çıxışları isə xüsusi diqqət çəkdi. Konsert iştirakçıların ifasında festivalın rəmzi olaraq təqdim edilən "Səsin gəlsin, xarıbülbül" mahnısı ilə yekunlaşdı.

Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən VII "Xarıbülbül" Beynəlxalq Musiqi Festivalına mayın 13-də Laçında yekun vuruldu.

"Aşiq mahnıları yeni səslənməyə" adlı konsert proqramı Həkəri çayı ətrafında açıq səma altında təşkil olundu və festival bütün iştirakçıların ifasında "Bütöv Azərbaycan" mahnısının sədaları altında başa çatdı.

Dünyanın bir çox ölkəsindən çoxsaylı musiqiçilərin iştirak etdikləri bu dostluq və musiqi bayramı Azərbaycan mədəni irsinin zəngin ənənələrinin qorunub saxlanılması, yaşadılması ilə yanaşı, müxtəlif ölkələri təmsil edən musiqiçilərə ünsiyyət və əməkdaşlıq üçün əlverişli mühit yaradaraq, mədəniyyətlərəarası dialoqun möhkəmləndirilməsinə böyük töhfə verir.

Al-əlvandır Vətən bağı

Artıq Qarabağ da, Şərqi Zəngəzur da şən-şöhrətli, qonaq-qaralı günlərinə qovuşub. Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa zəngin ənənələri, mənəvi irsi ilə könülləri yenidən fəth edir. İndi Qarabağın mirvarisi Şuşaya səfər edən hər kəs zəfər qalmasını ecazkarlığının vurğununa çevrilir, aşılmaz sıldırımlardan keçərək bu uca şəhəri azad edən qəhrəman oğullarımızın şücaətinə heyran olurlar.

2024-cü ilin yazında isə dünya Azərbaycan mədəniyyətinin "Xarıbülbül" vasitəsilə Şuşanın Cıdır düzündən, Laçının Həkəri çayının sahilindən sərgilənən təntənəsinə bir daha heyranlıqla tamaşa etdi.

Beləcə, Vətən rəmzinə çevrilən sevgi çiyyənin adını daşıyan "Xarıbülbül"ün 35 il əvvəl Ağdamın Gülablı kəndindən başlayan hekayəsi də vüsəllə bitdi.

*...Bizə bahardan hədiyyə,
Mən səni gec tapdım niyə!
Xarıbülbül deyə-deyə,
Ömrüm oldu yarı, bülbül.
Bu Gülablı qızlarının
Fəxri, iftixarı, bülbül!...*

Artıq Azərbaycan xalqı bir daha heç zaman bu çiyyəni və o çiyyəni yetişdirən torpağın həsrətini çəkməyəcək. Gözüyaşlı halda Vətən bağında güllərin içində xarıbülbülü gözəlməyəcək...

Daha Vətən torpağımız da, onun bitirdiyi gül-çiçək də azaddır və varlıqları ilə ruhumuza nur çiləyirlər...

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*

